

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

LÕPLIK
A6-0474/2006

21.12.2006

RAPORT

Arengukoostööpoliitika jätkusuutlikkuse süvalaiendamine
(2006/2246(INI))

Arengukomisjon

Raportöör: Danutė Budreikaitė

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	14
MENETLUS	17

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

arengukoostööpoliitika jätkusuutlikkuse süvalaiendamise kohta (2006/2246(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikleid 177, 178, 179, 180 ja 181;
- võttes arvesse ELi säästva arengu uuendatud strateegiat, mille Euroopa Ülemkogu võttis vastu Viinis 16. juunil 2006. aastal toimunud kohtumisel, ning eelnevalt Euroopa Ülemkogu Göteborgi kohtumisel 2001. aastal vastu võetud ELi säästva arengu strateegiat ja Euroopa Ülemkogu Barcelona kohtumisel 2002. aastal lisatud strateegia välismõõdet;
- võttes arvesse ülemaailmsel säästva arengu tippkohtumisel 2002. aastal vastu võetud Johannesburgi tegevuskava;
- võttes arvesse 1992. aastal Rio de Janeiros toimunud ÜRO keskkonna- ja arengukonverentsil vastu võetud tegevuskava Agenda 21;
- võttes arvesse partnerluslepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide (AKV) rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, mis allkirjastati 23. juunil 2000. aastal Cotonous, eriti selle artikleid 19, 23 ja 32;
- võttes arvesse 2000. aastal vastu võetud ÜRO aastatuhande deklaratsiooni, 2005. aasta ÜRO aruannet „Investeeringud arengusse” ja aastatuhande arengueesmärged;
- võttes arvesse 2. märtsil 2005 vastu võetud Pariisi deklaratsiooni abi tõhususe kohta;
- võttes arvesse 2002. aasta Monterrey konsensust arengu rahastamise kohta;
- võttes arvesse komisjoni teatist „ELi abi: rohkem, paremini ja kiiremini” (KOM(2006)0087) ning sellel põhinevaid üldasjade ja välissuhete nõukogu 11. aprilli 2006. aasta järeldusi;
- võttes arvesse 20. detsembril 2005 allkirjastatud Euroopa konsensust arengupoliitika küsimustes;
- võttes arvesse 15.–16. detsembril 2005 Euroopa Ülemkogu kohtumisel Brüsselis vastu võetud ELi strateegiat „EL ja Aafrika: strateegilise partnerluse suunas” ja komisjoni teatist „Euroopa Liidu ja Kariibi mere piirkonna kasvu-, stabiilsus- ja arengupartnerlus” (KOM(2006)0086);
- võttes arvesse komisjoni teatist „Säästva arengu strateegia läbivaatamisest: tegevusprogramm” (KOM(2005)0658);
- võttes arvesse komisjoni teatist „2005. aasta kokkuvõtte ELi säästva arengu strateegiast:

- esialgne hinnang ja tulevikusuunad” (KOM(2005)0037) ja selle lisa (SEK(2005)0225));
- võttes arvesse komisjoni teatist „Poliitikavaldkondade seostatus arenguga: aastatuhande arengueesmärkide saavutamise kiirendamine” (KOM(2005)0134);
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Veemajandus arengumaades, ELi arengukoostööpoliitika ja prioriteedid” (KOM(2002)0132);
 - võttes arvesse 2002. aastal ülemaailmsel säästva arengu tippkohtumisel Johannesburgis välja kuulutatud ELi veealgatust;
 - võttes arvesse ülemaailmsel säästva arengu tippkohtumisel vastu võetud ELi energiaalgatust ja komisjoni teatist „ELi energiaalgatuse edasise arendamise ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikide energiafondi rajamise korra kohta” (KOM(2004)0711);
 - võttes arvesse majanduskoostöö lepinguid ELi ja AKV riikide kuue piirkonna vahel, mis peaksid jõustuma 2008. aastal;
 - võttes arvesse WTO peanõukogu 2. augustil 2004 vastu võetud otsust Doha tööprogrammi kohta;
 - võttes arvesse aruannet 22. aprillil 2005 ja 1.–12. mail 2006 toimunud ÜRO säästva arengu komisjoni neljateistkümnenda istungjärgu kohta;
 - võttes arvesse hr Almunia teatist „Säästva arengu indikaatorid ELi säästva arengu strateegia rakendamise jälgimiseks ” (SEK(2005)0116), mis edastati Euroopa Komisjoni liikmetele;
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa Liidu Aafrika strateegia: Euro-Aafrika pakt Aafrika arengu kiirendamiseks” (KOM(2005)0489);
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Aastatuhande arengueesmärkide saavutamise kiirendamine – arengu rahastamine ja abi tulemuslikkus” (KOM(2005)0133);
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Kiirendada edasiminekut aastatuhande arengueesmärkide suunas: Euroopa Liidu panus” (KOM(2005)0132);
 - võttes arvesse ÜRO kaubandus- ja arengukonverentsi 2005. aasta aruannet „Aafrika majandusareng – välismaiste otseinvesteeringute rolli ümberhindamine”;
 - võttes arvesse ÜRO Aafrika majanduskomisjoni Aafrikat käsitlevat 2004. aasta majandusaruannet „Aafrika kaubanduspotentsiaali avamine”;
 - võttes arvesse 2001. aasta Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) aruannet „Arenguabikomitee suunised: säästva arengu strateegiad”;

- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 28. aprilli 2004. aasta arvamust „ELi säästva arengu strateegia hindamine”;
- võttes arvesse komisjoni teatist „Kliimamuutus arengukoostöö kontekstis” (KOM (2002) 0085);
- võttes arvesse komisjoni töödokumenti „Keskkonnakaalutluste integreerimine teistesse poliitikavaldkondadesse – Cardiffi protsessi kokkuvõte” (KOM(2004)0394);
- võttes arvesse komisjoni teatist „Võitlus maapiirkondade vaesusega: Euroopa Ühenduse poliitika ning lähenemine maapiirkondade arendamisele ja jätkusuutlikule loodusvarade haldamisele arengumaades” (KOM(2002)0429);
- võttes arvesse 2004. aasta novembri koondaruannet „Hinnang keskkonna- ja metsandusmäärustele 2493/2000 ja 2494/2000”;
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus vabatahtliku FLEGT-litsentsisüsteemi (metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahaldus ja puidukaubandus) kehtestamise kohta puidu impordi suhtes Euroopa Ühendusse (KOM(2004)0515);
- võttes arvesse komisjoni töödokumenti „Keskkonnaküsimuste integreerimine EÜ majandus- ja arengukoostöösse” (SEK(2001)0609);
- võttes arvesse OECD 2000. aasta suuniseid rahvusvahelistele ettevõtetele;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 1999. aasta resolutsiooni ELi standardite kohta arengumaades tegutsevatele Euroopa ettevõtetele: Euroopa käitumiskoodeksi suunas¹;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 27. aprilli 2006. aasta resolutsiooni väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate kohta arengumaades²;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 6. aprilli 2006. aasta resolutsiooni „Abi tõhusus ja korruptsioon arengumaades”³;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 18. jaanuari 2006. aasta resolutsiooni säästva arengu keskkonnaaspektide kohta⁴ ja 15. juuni 2006. aasta resolutsiooni läbivaadatud säästva arengu strateegia kohta⁵;
- võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
- võttes arvesse arengukomisjoni raportit (A6-0474/2006),

¹ EÜT C 104, 14.4.1999, lk 180.

² *Vastuvõetud tekstid*, P6_TA(2006)0231.

³ *Vastuvõetud tekstid*, P6_TA(2006)0141.

⁴ *Vastuvõetud tekstid*, P6_TA(2006)0020.

⁵ *Vastuvõetud tekstid*, P6_TA(2006)0272.

- A. arvestades, et Brundtlandi raportis (1987) määratletud säästev areng tähendab seda, et praeguse põlvkonna vajadusi peaks saama rahuldada, ilma et kahjustataks tulevaste põlvkondade võimalust oma vajadusi rahuldada; arvestades, et eelkõige on vaja kaitsta Maa võimet säilitada elu kogu selle mitmekesisuses, austada planeedi loodusvarade piire ning edendada jätkusuutlikku tootmist ja tarbimist, et lõhkuda seos majanduskasvu ja keskkonnaseisundi halvenemise vahel;
- B. arvestades, et säästev areng on olnud ELi põhieesmärk alates 1997. aastast, kui see lülitati kõikehõlmava põhimõttena asutamislepingusse, ning seetõttu peaks säästev areng olema aluseks mis tahes Euroopa Liidu poliitikale ja tegevusele;
- C. arvestades, et säästva arengu kontseptsioon ei käsitle sotsiaalseid, keskkonnavalaseid ja majanduslikke küsimusi teineteisega vastuolus olevatena, vaid vastastikku sõltuvate ja teineteist tugevdavate;
- D. arvestades, et Euroopa Liidu säästva arengu uuendatud strateegia üks peamisi eesmärke on säästva arengu aktiivne edendamine kogu maailmas,
- E. arvestades, et ELi arengukoostöö eesmärgiks on arengumaade säästva majandusliku, keskkonnavalase ja sotsiaalse arengu toetamine, arengumaade sujuv ja järkjärguline integreerimine maailma majandusse ning arengumaades vaesuse vähendamiseks peetavale võitlusele kaasaaitamine;
- F. arvestades, et paljudes valdkondades mittesäästvate suundumuste jätkumine nii arenenud riikides kui arengumaades, näiteks maaressursside, transpordi, kliimamuutuse, kalavarude ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemise või ressursside tarbimise osas, avaldab negatiivset mõju eelkõige vaestele arengumaades;
- G. arvestades, et enam kui 1 miljard inimest, peamiselt vähim arenenud riikides, elavad äärmises vaesuses ja neil on elamiseks vähem kui dollar päevas ning 1,5–3 miljardit inimest elab allpool vaesuspiiri ja neil on elamiseks alla 2 dollari päevas;
- H. arvestades, et kaks kolmest maailma vaesest elab maapiirkondades, kelle elatis sõltub loodusvaradest¹, 90% rohkem kui miljardist äärmises vaesuses elavast inimesest hangib elatist metsadest², ja üle miljardi inimese kogu maailmas, eelkõige vaestes kogukondades, sõltub kalast, mis moodustab nende loomsetest valkudest vähemalt 30%³;
- I. arvestades, et Aafrikale antava ametliku arenguabi maht jääb endiselt oluliselt alla 1990. aastate kõrgeimale tasemele ning vastavalt ÜRO aruandele jääb hinnanguliselt puudu 20–25 miljardit dollarit aastas;
- J. arvestades, et ELi liikmesriigid on andnud lubaduse saavutada 2015. aastaks ametliku arenguabi sihtmärgiks 0,7% rahvamajanduse kogutulust ja uued liikmesriigid on vastavalt

¹ WWF (2004) ELi toetus: vaesuse vähendamine keskkonna jätkusuutlikkuse kaudu: miks peaks ELi toetus tegelema nõuetekohaselt vaesuse ja keskkonna vahelise seosega?

² Maailmapank (2002) Maailmapanga kontserni muudetud metsastrateegia, 31.10.2002.

³ FAO (2002). Maailma kalanduse ja akvakultuuri olukord. FAO, Rooma, Itaalia.

lubanud 2015. aastaks suurendada oma ametliku arenguabi / rahvamajanduse kogutulu suhet 0,33%ni;

- K. arvestades, et vaesuse kaotamine saab viia arengumaades jätkusuutliku tarbimise ja ressursside haldamise suundumusteni ainult siis, kui see siduda paremat haridust, tervishoidu ja institutsionaalset suutlikkust taotlevate jõupingutustega; arvestades, et vaesuse vastu võitlemine annab positiivseid tulemusi ainult siis, kui keskkonnaressursse ja loodusvarasid hallatakse jätkusuutlikul viisil;
- L. arvestades, et arengumaades majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaprobleemide tõhusaks lahendamiseks on ülimalt tähtis demokraatlike standardite järgimine ning eelkõige läbipaistvate ja tõhusate riigi institutsioonide ning haldussuutlikkuse loomine ja tugevdamine;
- M. arvestades, et korrupsioon kahjustab abi tõhusust, kahjustades seega ELi arengupoliitikat ja kujutades endast tõsist takistust ELi partnerriikide arengule;
- N. arvestades, et vajatakse uusi lähenemisviise, et panna turud tööle säästva arengu saavutamiseks, ning erasektor peaks töötama õiglaste ja jätkusuutliku ühiskonna loomise nimel;
- O. arvestades, et tõhusate õigussüsteemide ning majanduslike ja intellektuaalomandi õiguste puudumine kujutab ennast tõsist takistust sellise investeerimiskliima loomisel, mis võiks olla tugeva majandusarengu ja seega sotsiaalse progressi käivitajaks paljudes vähim arenenud riikides;
- P. arvestades, et tugev arengupoliitika ja mahukas arenguabi on tähtsad, kuid nad ei too kaasa säästvas arengus muutusi, kui neid ei muundata tõhusalt ühtseks arendustegevuseks saajariikides, mis peavad tunnistama keskkonna võimalusi ja -ohte ning nendega jätkusuutlikult tegelema;
- Q. arvestades, et ÜRO ja Maailmapanga hiljutine uurimus „Aafrika majandusareng – välismaiste otseinvesteeringute rolli ümberhindamine” näitab, et abi seostamine keskkonnakaitsega võib vaesust tõhusalt vähendada;
- R. arvestades, et ebaseaduslik metsaraie põhjustab keskkonnakahju, läheb arengumaade valitsustele maksma miljardeid dollareid saamata jäänud tulu näol, edendab korrupsiooni, kahjustab õigusriiki ja häid valitsustavasid ning sellega rahastatakse relvastatud konflikte;
- S. arvestades, et 2,6 miljardil inimesel ehk enam kui 40% maailma inimestest puudub juurdepääs põhilistele sanitaartingimustele, ja arvestades, et miljard inimest kasutab ebaturvalisi joogiveeallikaid;
- T. arvestades, et loodusvarade jätkuv saastamine, halvenemine ja kadumine võib paljudes arengumaades viia konfliktideni;
- U. arvestades, et arengumaade majandust nõrgestab energia hindade kõikumine ja nende majandus kannatab ühekülgsete energiaallikate tõttu, kusjuures sellised riigid kulutavad

tihti olulise oma kaubavahetuse ülejäägist energia impordile, mis avaldab kõnealuste riikide majanduse stabiilsele arengule kahjulikku mõju;

- V. arvestades, et suur rahvastiku juurdekasv on üks säästva arengu väljakutsetest, mis loodusvarade väärkasutuse tõttu toob kaasa tõsise keskkonnaseisundi halvenemise,
1. tervitab asjaolu, et ELi säästva arengu uuendatud strateegias rõhutatakse säästva arengu edendamist kogu maailmas ühe oma peaesmärgina;
 2. tervitab asjaolu, et Euroopa arengukonsensus seab ELi arengukoostöö peamiseks ja kõikehõlmavaks eesmärgiks vaesuse kaotamise säästva arengu raames;
 3. on seisukohal, et jätkusuutliku majanduskasvu ja vaesuse kaotamise edendamine koos samaaegse keskkonnakaitse tagamisega on ELi arengukoostööpoliitika kõige tähtsam väljakutse, mida pole võimalik saavutada ilma, et määrataks kindlaks sotsiaalsed ja keskkonnaalased eesmärgid, mis hõlmavad keskkonnakaitset, õiglast juurdepääsu loodusvaradest saadavatele hüvedele ja nende hüvede jagamist;
 4. rõhutab, et liikumine loodus- / energiaressursside võrdsema juurdepääsu ja nende jaotuse suunas on säästva arengu eeltingimus ning inimväärikuse lahutamatu osa;
 5. tervitab keskkonna ja loodusvarade, sh energia jätkusuutliku haldamise temaatilise programmi lisamist arengukoostöö vahendi ettepanekusse alates 2007. aastast;
 6. rõhutab vajadust tagada, et säästva arengu kolm komponenti, nimelt keskkonnakaitse, sotsiaalne õiglus ja ühtekuuluvus ning majanduslik õitseng oleksid nõuetekohaselt integreeritud ja rakendatud kogu arengukoostööpoliitika raames; nõuab tungivalt, et komisjon vaataks nimetatud protsessi läbi regulaarselt;
 7. kutsub üles Johannesburgi tegevuskava ja aastatuhande arengueesmärkide sihtide, näiteks säästva arengu heaks antava panuse tugevdamine, säästva arengu majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaaspektide sidumine, õigusriigi ja avalike asutuste tugevdamine jne, saavutamise mehhanismide tugevdamisele ja sellekohase edasiminekü jälgimisele;
 8. tuletab meelde, et säästev areng on mitut valdkonda hõlmav küsimus, mis nõuab nende sujuva toimimise tagamiseks poliitika ühtsuse tugevdamist kõigis sektorites;
 9. rõhutab, et praeguste mittesäästvate arengusuundade, eelkõige kasvuhoonegaaside emissiooni, kalavarude vähenemist ja bioloogilise mitmekesisuse kadumist põhjustavate arengusuundade vastu võitlemiseks on vaja suuremaid jõupingutusi; nende suundumustega seoses kutsub kõiki sidusrühmi tungivalt üles rakendama asjakohaseid meetmeid, et reaalselt saavutada eesmärk bioloogilise mitmekesisuse kadumise suundumuse ümberpööramiseks aastaks 2010;
 10. nõuab tungivalt, et komisjon tugevdaks jõupingutusi keskkonnaküsimuste (nagu loodusvarade haldamine) kaasamiseks arengupoliitika võtmetähtsusega valdkondadesse;

11. kutsub komisjoni üles kohandama abi andmise viise, viies need kooskõlla abi saavate riikide riiklike säästva arengu strateegiatega;
12. kutsub ELi üles nõustama arengumaid nende suutlikkuse arendamisel loodusvarade ja ressursihaldamise poliitika keskkonnamõju hindamisel, mida saaks rakendada osana koostööprogrammidest kõnealuste riikidega;
13. kordab ELi maailma ökoloogilise jalajälje mõõtmise suurt tähtsust, kuna see näitab ELi pühendumist säästvale arengule kogu maailmas;
14. rõhutab bioloogilise mitmekesisuse kaitse tähtsust ja teeb ettepaneku lisada see uue põhieesmärgina säästva arengu strateegiasse või vähemalt rõhutada seda eraldi loodusvarade haldamise jaoks;
15. kutsub komisjoni üles tegema AKV riikidega koostööd, et peatada mürgiste jäätmete ebaseaduslik mahalaadimine kas kohalike ettevõtete või Euroopa Liidust pärit ja seal tegutsevate rahvusvaheliste käitlejate poolt;
16. rõhutab, et väga tähtis on aidata arengumaid kliimamuutuse väljakutsetega kohanemisel ja astuda vajalikke samme, et tagada arengumaades suurem toetus puhastesse ja efektiivsetesse tehnoloogiatesse investeerimisele; samuti tunnustab ELi jaoks edasilükkamatut vajadust saavutada ja ületada heitmete vähendamiseks seatud eesmärgid, et aidata piirata ohtlikku kliimamuutust, mis avaldab kahjulikku mõju arengumaadele ja eriti kõige vaesematele riikidele;
17. kutsub Euroopa Liitu üles võtma vajalikke meetmeid, et aidata meie partneritel arengumaades järgida kohustusi, mis nad on võtnud säästva arengu strateegiat ja eriti võitlust kliimamuutustega (mille all nende riikide inimesed esimesena kannatavad) käsitlevatel hiljutistel ülemaailmsel läbirääkimistel (Kyoto, Monterrey, Doha, Johannesburg);
18. julgustab alternatiivsete energiatehnoloogiate väljatöötamist ja levikut ning rõhutab edasilükkamatut vajadust suurendada oluliselt taastuvate energiaallikate osakaalu kogu maailmas;
19. kutsub komisjoni üles algatama Euroopa äriühingutega taastuvenergia projekte, mis võimaldavad ja tugevdavad üleminekut keskkonnasõbralikele energiaallikatele ning nende kasutust arengumaades isikute ja äriühingute tarbeks;
20. rõhutab, et infrastruktuur saab olla säästva arengu tähtis element, kui see vastab keskkonnavalastele ja sotsiaalsetele suunistele, ning kutsub komisjoni üles tagama, et strateegiline keskkonnamõju hindamine ja keskkonnaekspertiis viidaks läbi ning avalikustataks kõigi programmide ja projektide kohta, mida EL rahaliselt toetab, eriti uue ELi – Aafrika infrastruktuuri partnerluse kohta, millega antakse rahalist toetust piiriülestele infrastruktuuriprojektidele, täidetakse lünki piirkondlikes infrastruktuuriprojektides ja mis kooskõlas Euroopa konsensusega peaksid andma kõikidele liikmesriikidele võimaluse esitada asjakohaseid projektide ettepanekuid, sõltumata nende võimalikust otsesest panusest;

21. märgib, et tuleks tagada kõikide infrastruktuuriprojektide majanduslik jätkusuutlikkus (koos maksupoliitika reformidega, kui see on asjakohane) ja et keskkonna jätkusuutlikkust ei tohi kahjustada;
22. tunnistab piiriüleste ja jagatud veevarude hulka Aafrikas, veevarude tundlikkust kliimamuutuse, liigse veevõtu ja saastamise suhtes; kutsub komisjoni üles edendama infrastruktuuri partnerluse raames veevarude integreeritud haldamist, et tagada inimeste heaoluks ja keskkonna jätkusuutlikkuseks vajalik veevarustus;
23. tunnistab, et suurte infrastruktuuriprojektide keskkonnavaline ja sotsiaalne mõju võib olla tõsine; soovib suurte tammiprojektide suhtes otsuste tegemisel võtta aluseks Maailma Tammide Komisjoni poolt kehtestatud kriteeriumid, mis hõlmavad erinevate valikute analüüsi ja avalikkuse osalust;
24. kutsub üles suurendama arenguabi osakaalu keskkonna ja tervisealase teadlikkuse tõstmisele suunatud projektidele;
25. avaldab kahetsust, et ELi säästva arengu strateegia välismõõde ei ole tihedamalt seotud terviseküsimumustega, nagu HIV/AIDS ja tuberkuloos; rõhutab, et nimetatud küsimustega tuleb tegelda ELis ja kogu maailmas;
26. rõhutab, et kodanikuühiskonna, valitsusväliste organisatsioonide ja eelkõige naiste kaasatus arutelusse ning otsuste tegemisse säästva arengu kohta on üldsuse teadlikkuse tõstmise seisukohast elulise tähtsusega; rõhutab hariduse tähtsust jätkusuutlike ökoloogiliste valikute tegemisel, eriti vaesema elanikkonna seas;
27. kutsub komisjoni üles toetama arengumaade kohalike kogukondade ja põlisrahvaste suutlikkuse arendamist ning nende osalust loodusvaradele juurdepääsus, loodusvarade käsutamises ja haldamises;
28. rõhutab, et tõhustatud osaluseks on vaja läbipaistvust asjakohase teabe andmisel ja paremat juurdepääsu ELi dokumentidele;
29. kutsub üles määratlema säästva arengu indikaatoreid, mida rakendada ELi arengukoostööpoliitika raames ning bioloogilise mitmekesisuse ja keskkonnasäästvusega seotud aruandlus- ja seiremehhanismide tõhustamisel;
30. kutsub üles uute ja vanade liikmesriikide palju tõsisemale panuse andmisele, et arengukoostöös saavutada 0,7% ametliku arenguabi/rahvamajanduse kogutulu sihtmärk;
31. rõhutab, et tähtis on saavutada kooskõla mitmepoolsete keskkonnakokkulepete vahel, nagu Kyoto protokoll ja WTO raamistik, eelkõige seoses GATTi artikli XX kohaldamisega, mis käsitleb meetmete suhtes tehtud üldisi erandeid, näiteks: b) meetmed, mis on vajalikud inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitseks ja g) meetmed taastumatute loodusvarade säästmiseks, kui need meetmed kehtestatakse seoses omamaise toodangu või tarbimise piirangutega; seoses sellega kinnitab veel kord kaubandusettepanekute keskkonnasäästvuse mõju hindamise rolli;

32. kutsub USA-d, Hiinat ja Indiat üles Kyoto protokolliga ratifitseerima ning koos ELiga võtma vastutus kogu maailma säästva arengu eest;
33. rõhutab, et EL peaks taas kaaluma eksporditoetuste kahjulikku mõju arengumaadele, eelkõige vähim arenenud riikidele, ja tegema suuremaid jõupingutusi nende kaotamiseks rahvusvaheliste kaubanduslääbirääkimiste kaudu;
34. kinnitab veel kord võlgade kustutamise tähtsust selliste vähim arenenud riikide puhul, kelle valitsused austavad inimõiguste ja heade valitsemistavade põhimõtteid;
35. on seisukohal, et Euroopa säästva arengu võrgustik võiks olla keskpunktiks, mille kaudu liikmesriigid vahetavad kogemusi ja häid tavasid, näiteks eksperthinnangute vahetamise mehhanismide raames;
36. on seisukohal, et oleks väga tähtis ja keskkonnanõuete arengukoostöösse kaasamiseks moodustatud komisjoni talitustevahelise sisemise töörühma toetamise seisukohast hädavajalik luua alaline säästva arengu nõuandev ja järelevalveorgan, millesse peaksid kuuluma liikmesriikide ja kodanikuühiskonna esindajad, ning mis jälgiks säästva arengu kontseptsiooni kaasamist ELi poliitikasse ja programmidesse, erilise rõhuga arengukoostööl;
37. rõhutab et arenenud riigid peaksid olema säästva arengu kontseptsiooni edendamisel esirinnas;
38. rõhutab et säästev areng käib koos jätkusuutlike institutsioonidega, seega on vaja luua piiravad meetmed näiteks võlgade kustutamise ning inimõiguste ja heade valitsemistavade sidumiseks; on arvamisel, et see võiks panna aluse stiimulitevahelisele dünaamikale ja luua arengukoostöö, mis põhineb võrdsuse, partnerluse ja omandiõiguse põhimõtetel;
39. rõhutab väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE-d) tugevdamise olulisust arengumaades keskkonna, sotsiaalse ja majandusliku arengu edendamise olulise vahendina; kutsub seetõttu üles tegema suuremaid jõupingutusi koostöös partnerriikide ametiasutustega VKEde arengut soosiva poliitika, programmide ja projektide väljatöötamiseks kooskõlas säästva arengu põhimõtetega; kordab oma ettepanekut toetada ja rahastada piirkondlikke institutsioone, kes VKEsid edendavad;
40. kutsub OECD liikmesriike üles aitama arengumaid, suurendades juurdepääsu vajalikele investeeringute voogudele ja turgudele ning tõhusamate arengukoostöö programmide kaudu;
41. julgustab tasakaalustama SKT-d ühiskonna progressi mõõdikuna, lisades võrdselt tähelepanu majanduskasvu kvalitatiivsetele aspektidele, kuna see on säästva arengu eeltingimus;
42. rõhutab vajadust täiendavate meetmete järele, näiteks jätkusuutlikud fiskaalmeetmed ja avalikud hanked ning kaubandust moonutavate ja keskkonda kahjustavate toetuste vähendamine ja järkjärguline kaotamine;

43. kutsub arenenud ja arenguriikide erasektorit üles kohandama ja järgima äriühingute käitumiskoodekseid, milles oleks avalikult ette nähtud nende panus säästva arengu eesmärgi saavutamisele;
44. kutsub komisjoni üles arengumaades tegutsevate Euroopa ettevõtete käitumiskoodeksi efektiivsust regulaarselt jälgima ja selle kohta aruandeid esitama, eelkõige seoses säästva arengu nõuete rakendamiseiga;
45. tervitab komisjoni lähenemist, millega edendatakse rahvusvaheliselt ettevõtete sotsiaalset vastutust; siiski nõuab tungivalt, et komisjon väärtustaks enam ettevõtete sotsiaalse vastutuse küsimust, koostades siduvamad eeskirjad arengumaades tegutsevatele Euroopa ettevõtetele, eelkõige Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni peamiste tööstandardite ja keskkonnakaitse küsimuste osas;
46. tuletab komisjonile meelde vajadust rajada oma arenguprogrammid läbipaistvuse ja aruandekohustuse põhimõtetele, kuna korruptsioon tugevdab arengumaades tihti mittesäästvaid suundumusi, näiteks ebaseadusliku metsaraide valdkonnas; rõhutab vajadust toetada arengumaades sõltumatute korruptsioonivastaste kontrollorganite loomist, eraldades niisugustele projektidele piisavalt vahendeid;
47. kutsub komisjoni üles tegema liikmesriikidega koostööd nende isikute kindlakstegemisel ja kohtu alla andmisel, kes on süüdi ebaseadusliku päritoluga puidu ja puidutoodete importimises, ning toetama AKV liikmesriikide tegevust selliste kaupadega kauplemise ja nende turustamise lõpetamisel;
48. kordab välismaiste otseinvesteeringute tähtsust arengumaade jaoks ning julgustab komisjoni ja liikmesriike oma arengupoliitikat välja töötama viisil, mis parandaks arengumaade majandusinstituutsioonide ja investeerimiskliima olukorda;
49. on seisukohal, et arengumaade kohalikel ametiasutustel pole alati vajalikus mahus vahendeid suurteks investeeringuteks infrastruktuurivõrkude ehitusse ja korrashoidu, näiteks veevärgi või kanalisatsiooni investeeringute rahastamiseks, ning et sellest tulenevalt suudetakse vajalikus mahus rahastamine tagada ainult erakapitali kaasamise kaudu läbi avaliku ja erasektori partnerluse;
50. kordab oma üleskutset komisjonile pakkuda kindlat toetust metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGT) litsentsisüsteemile ning väljatöötatud vabatahtliku partnerluse lepingutele; usub, et erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et veenda partnerriike vabatahtliku partnerluse lepinguid allkirjastama ja litsentsisüsteemiga ühinema, vältides samas võimalust, et kõnealused partnerid lähevad süsteemist mööda, eksportides kolmandatesse riikidesse, kus litsentsisüsteeme ei rakendata;
51. rõhutab arengumaades kohalike ettevõtete peetava sotsiaaldialoogi tõhustamise tähtsust, et tugevdada koostööd ja ühiseid kohustusi säästva tarbimise ja tootmise saavutamiseks ning toetada neis valdkondades kogemustest õppimist lõuna-lõuna ja põhja-lõuna suunal;
52. kutsub komisjoni üles panema majanduskoostöö lepingute läbirääkimistel erilist rõhku

strateegiatele, mis toetavad AKV riikide ekspordi suuremat mitmekesisust ning keskkonnasäästlikke ja sotsiaalselt õiglaseid majanduskasvu ja -arengu mudeleid;

53. kinnitab veel kord, et arengumaade jaoks on juurdepääs energiaallikatele võtmetähtsusega prioriteet; sellega seoses kutsub üles edendama energia ligipääsetavust ELi energiaalgatuse kaudu ja arenguprogrammides energiasäästlikkuse küsimustele senisest suuremat tähtsust omistades;
54. rõhutab, et linnade stiihilise arengu kontekstis on linnade veevarustus ja kanalisatsioon arengupoliitika keskse tähtsusega küsimus, kuna piirkondliku demokraatliku valitsemise hea tava saab üles ehitada kohalikule avalikule teenusele tuginedes;
55. kutsub arengumaid oma veeressursside jätkusuutliku kasutuse tagamiseks veemajandust kohalikul tasandil detsentraliseerima, selleks et kaasata veepoliitika valdkonnas otsuste tegemisse kasutajad ja otsustajad kodanike vajadustele võimalikult lähedasel tasandil;
56. kutsub Euroopa Liidu kohalikke ametiasutusi üles kasutama osa oma kommunaalteenuste maksudest saadavast sissetulekust detsentraliseeritud koostöömeetmete jaoks, et rahastada vee kättesaadavuse parandamise projekte arengumaades;
57. kutsub Euroopa Liitu üles aitama koostada strateegiaid majanduse ja põllumajanduse arendamiseks viisil, mis suudab tagada või taastada vee kõrge kvaliteedi, seda nii põhjavee kui tarbijale tarnitava vee osas;
58. peab vajalikuks säästva arengu kontseptsiooni integreerimist uurimis- ja innovatsiooniprotsessi;
59. kutsub kõiki osalisi üles lühiajaliste ja pikaajaliste säästva arengu konkreetsete eesmärkide seadmisele ja edasimineku jälgimisele nende saavutamisel;
60. on arvamusel, et arengupoliitika ühtsuse raames ja seoses immigratsiooniga saavutavad liikmesriigid ühise kokkuleppe immigratsiooni väljakutsetele vastamiseks; sellega seoses tuletab meelde, et erilist tähelepanu tuleks pöörata toetustele ja ajude äravoolu põhjustava poliitika võimalikule muutmisele ajude juurdevoolu põhjustavaks poliitikaks; rõhutab, et EL ei tohiks põhjustada ajude pikaajalist äravoolu arengumaadest;
61. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide ja kandidaatriikide valitsustele.

SELETUSKIRI

Säästva arengu peamine mõte on võimaldada praegusel põlvkonnal oma vajadusi rahuldada, ilma et kahjustataks tulevaste põlvkondade võimalust oma vajadusi rahuldada. Säästva arengu kontseptsioon on ELi õiguse üldpõhimõtte ja sellena peaks suunama kogu ELi poliitikat. ELis edendatakse säästvat arengut liidu sees ja järjest enam ka kõigis välise arengu tegevustes.

Säästva arengu rahvusvaheline ja Euroopa raamistik

Säästva arengu tähtsust on rahvusvaheliselt tunnustatud tegevuskavas Agenda 21 (ÜRO keskkonna-ja arengukonverents 1992. aastal Rio de Janeiros) ja Johannesburgi tegevuskavas (ülemaailmne säästva arengu tippkohtumine 2002. aastal Johannesburgis). Säästev areng on üks ELi aastatuhande arengueesmärkidest ja seda on alates 2001. aastast käsitletud ELi arengustrateegiate olulise osana.

2006. aasta juunis vastu võetud ELi säästva arengu uue strateegia ülevaates on püütud sätestada ühtne lähenemine säästva arengu saavutamiseks globaalses ulatuses. Ülevaates tunnustatakse raskusi seoses säästva arengu eesmärkide saavutamise ja arengumaades.

Globaalse arengu edasise soodustamise vaimus rõhutatakse ülevaates vajadust siduda jätkusuutlikkuse mõiste tihedamalt ELi arengukoostööpoliitikaga ja juhtida tähtsamates valdkondades arengukoostööpoliitikat rohkem jätkusuutlikkuse suunas.

Säästva arengu kesksed küsimused

Säästev areng hõlmab kolme peamist aspekti, nimelt jätkusuutlikku majanduskasvu, keskkonnakaitset ning sotsiaalset õiglust ja ühtekuuluvust (1992. aasta Rio de Janeiro konverents ja ELi 2006. aasta säästva arengu strateegia ülevaate peamised eesmärgid). Säästva arengu kolm aspekti on vastastikku teineteisest sõltuvad ja neid tuleks juba poliitika kujundamise etapis käsitleda koos.

Säästva arenguga seotud eesmärkide, näiteks Kyoto protokolliga seatud eesmärkide saavutamine sõltub kõigi maailma riikide ühistest jõupingutustest ja vastavalt 2006. aasta säästva arengu strateegia ülevaatele on neid võimalik saavutada ainult siis, kui samaaegselt edendada head valitsemistava, inimõiguste austamist, demokraatiat, piirkondlikku integratsiooni ja nakkushaiguste kaotamist ning soodustada maapiirkondade arengut ja toiduohutust. Tegelik ülemaailmse progressi saavutamine nõuab seepärast säästva arengu põhimõtete toomist kõigi arengukoostöö aspektide keskmesse: eelarvete toetamine, institutsioonide suutlikkuse ülesehitamine, tehniline ja institutsionaalne koostöö ning oskusteabe edastamine, erasektorile antavad toetused ja laenud.

Sellest tulenevalt kutsub käesolev raport üles arengukoostööpoliitika jätkusuutlikkuse aspektide üle sügavamalt järele mõtlema ja teeb ettepaneku hinnata olemasolevate projektide keskkonnamõju ning töötada välja selged säästva arengu indikaatorid kõigi arengukoostöö projektide jälgimiseks. Samuti oleks soovitatav valdkondliku ja eriti eelarvete toetuseks mineva ametliku arenguabi eraldiste lõppkasutuse suurem läbipaistvus ja jälgimine.

Vajadus säästva arengu järele arengumaades

Vältimaks arengukoostöö muutumist kasutuks ja lühinägelikuks ettevõtmiseks, on vaja jätkusuutlikkuse kaalutlused muuta arengukoostööpoliitika osaks ELi ja riikide tasandil.

Arengumaade maapiirkondade elanike elatis sõltub suurel määral nende vahetust keskkonnast ja primitiivsetest agrotehnilistest võtetest ning selle tõttu nad ühtaegu kannatavad metsade kadumise, pinnase erosiooni, loodusvarade ja bioloogilise mitmekesisuse kadumise all kui ka aitavad sellele kaasa. Kasutatavad energiaallikad on saasterikkad või vähesed, mis takistab elementaarse hügieeni, tervise ja puhta vee alalhoidmist. Majanduskasvu on sellises mittesäästvas olukorras raske, kui mitte võimatu saavutada. Seetõttu peaks EL oma arengukoostööpoliitikas keskenduma jätkusuutlike tarbimismustrite edendamisele, soodustades kõrgema elatustaseme huvides puhtamate ja kohalikus mastaabis jätkusuutlike energiaallikate kasutamist, samuti tuleks keskenduda sellele, et edendada tõhusamat kohalikku kontrolli elanikkonna juurdekasvu ja keskkonna taluvusvõime seoste üle.

Säästva arengu sotsiaalne aspekt eeldab jätkusuutlikkuse saavutamist ka tervishoiu küsimustes. Jätkusuutlikus arengukoostöös peaks kesksel kohal olema võitlus pandeemiate nagu AIDSi ja malaaria vastu, kuna viimased põhjustavad mittesäästva demograafilise olukorra: kõrge laste ja madal tervete, haritud ja majanduslikult aktiivsete täiskasvanute osakaal. Inimesed tuleks muuta teadlikuks isikliku tervise ja hügieeni küsimustest, samuti oma igapäevase käitumise tagajärgedest, ja seetõttu peaks oluline osa arenguabist minema hariduse toetamiseks. Oleks soovitatav, et EL vaataks kriitiliselt läbi hariduspoliitika arengumaade säästva arengu raames.

Jätkusuutlik energeetika ja ettevõtete hea käitumistava

Kohaliku keskkonnaseisundi halvenemise takistamiseks peaks EL laiendama dialoogi ja tehnoloogiaalast koostööd arengumaade tööstussektori ja eriti VKEdega. Tänapäevase tehnoloogia siire ja säästliku energiakasutuse edendamine aitaks kaasa makromajandusliku stabiilsuse saavutamisele, samuti kaitseks see kalliste imporditud fossiilkütuste vähenenud kasutuse ja töötingimuste parandamise kaudu keskkonda ja inimeste tervist. Samuti riiklike institutsioonide tugevdamise kaudu saaks EL edendada VKEde võimet keskkonnaprobleemidega praktiliselt arvestada.

Siiski ei pea keskkonnaga arvestama mitte ainult kohalikud, vaid ka rahvusvahelised ettevõtted. Arengumaades tegutsevate Euroopa ettevõtete käitumiskoodeks tuleb rangelt jõustada ja ettevõtete sotsiaalset vastutust tuleb edendada kogu maalimas. Parimaks viisiks, kuidas saavutada puhtamat ja jätkusuutlikku majanduskasvu ning loodusvarasid ja bioloogilist mitmekesisust arvestavat majanduslikku mitmekesisust, on välismaiste otseinvesteeringute ja ametliku arenguabi suurendamine keskkonnasõbralikele arengukavadele, mille kaudu aidatakse arengumaade valitsustel kaasata säästva arengu põhimõtted oma arengustrateegiatesse.

Institutsionaalne võimekus

Arengumaade institutsionaalse võimekuse arendamine peab olema säästva arengu saavutamise strateegia prioriteediks. Sest arendusprojektide kohaliku omanduse põhimõtte, keskkonna küsimused ja jätkusuutlikkusega seotud reformid saab lisada riiklikesse vaesuse vähendamise strateegiatesse ja ELi ning arengumaade vahelistesse partnerluslepingutesse vaid siis, kui parandada riiklike institutsioonide võimet selliste küsimustega tegelda.

Hea valitsemistava ja õigusriigi edendamine on eriti tähtis, sest ainult nende abil saab tagada vaesuse vähendamiseks mõeldud reformide asjakohase elluviimise riiklikul ja kohalikul tasandil ning vältida arenguabi raiskamist vastutust mitte tundvate või korrumppeerunud ametnike tõttu. Kõigis suutlikkuse tugevdamise meetmetes, nagu toetuses institutsionaalsetele, haldus- või seadusandlikele reformidele, infrastruktuuri arendamises, ja avaliku sektori rahaliste vahendite haldamisele suunatud abis tuleks arvesse võtta kavandatavate meetmete mõju keskkonna, majanduse ja ühiskondlikule (või poliitilisele) jätkusuutlikkusele.

Seotud ELi poliitikad

Arvestades seda, et säästev areng on üldpõhimõte, mis peaks suunama kogu ELi poliitikat, on kahetsusväärne, et paljudes muudes poliitikavaldkondades ei järgita säästva arengu vajadusi. EL peaks arvestama jätkusuutliku põllumajanduspoliitika keskset rolli inimarengus ja kahjulikku mõju, mida ELi eksporditoetused vähemarenenud riikide majandusele avaldavad.

EL võiks samuti vältida selliste toorainete importi, mille tootmine mittedäästval viisil võrdub rahvusvaheliste lepingute rikkumisega, ning võiks piirata ajude äravoolu arengumaadest, rakendades ühtset ühist immigratsioonipoliitikat. Poliitika ei pea olema ühtne mitte ainult arengukoostöö peamistes valdkondades, vaid kõigis poliitikavaldkondades. Teisest küljest vajatakse ka peamistes valdkondades, näiteks arenguabi suurendamisel 0,7%ni RKTst, kõigi liikmesriikide tõsisemat panust.

MENETLUS

Pealkiri	Arengukoostööpoliitika jätkusuutlikkuse süvalaiendamine		
Menetluse number	2006/2246(INI)		
Vastutav komisjon loa kinnitamisest istungil teada andmise kuupäev	DEVE 26.10.2006		
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev			
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev			
Tõhustatud koostöö istungil teada andmise kuupäev			
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Danutė Budreikaitė 30.5.2006		
Endine raportöör / Endised raportöörid			
Arutamine parlamendikomisjonis	2.10.2006	6.11.2006	19.12.2006
Vastuvõtmise kuupäev	19.12.2006		
Lõpphääletuse tulemused	+ 30 - 0 0 0		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Margrete Auken, Alessandro Battilocchio, Margrietus van den Berg, Danutė Budreikaitė, Marie-Arlette Carlotti, Thierry Cornillet, Fernando Fernández Martín, Michael Gahler, Filip Kaczmarek, Glenys Kinnock, Maria Martens, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Horst Posdorf, Toomas Savi, Pierre Schapira, Frithjof Schmidt, Jürgen Schröder, Anna Záborská, Mauro Zani		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	John Bowis, Milan Gaľa, Fiona Hall, Alain Hutchinson, Linda McAvan, Manolis Mavrommatis, Anne Van Lancker, Zbigniew Zaleski, Gabriele Zimmer		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	María Sornosa Martínez		
Esitamise kuupäev	21.12.2006		
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)			